

Školní vzdělávací program

pro předškolní vzdělávání

ZÁKLADNÍ ŠKOLA V OBOŘE

VZDĚLÁVÁME S RESPEKTEM, LÁSKOU A PRO ŽIVOT

Obsah

1	Představení školy.....	4
1.1	Identifikace školy	4
1.2	Vize školy	5
1.3	Historie školy	5
2	Charakteristika školy	5
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	5
3.1	Cíle ŠVP mateřské školy při Základní škole a mateřské škole V Oboře	5
3.2	Zaměření školy.....	6
3.3	Výchovné a vzdělávací strategie	6
3.4	Zásady Montessori pedagogiky	7
3.4.1	Polarizace pozornosti.....	7
3.4.2	Svoboda volby.....	7
3.4.3	Jednota fyzického a duševního	7
3.4.4	Volný a přirozený pohyb dětí.....	8
4	Popis podmínek a organizace vzdělávání	8
4.1	Věcné vybavení školy.....	8
4.2	Životospráva dětí	8
4.3	Podmínky psychosociální.....	9
4.4	Organizace chodu mateřské školy	9
4.5	Každoroční aktivity nad rámec aktuálního programu v MŠ.....	10
4.6	Řízení mateřské školy	10
4.7	Personální a pedagogické zajištění	10
4.7.1	Dle zásad pedagogiky M. Montessori vyžadujeme tyto osobnostní předpoklady učitele:.....	10
4.7.2	Dle zásad pedagogiky M. Montessori vyžadujeme tyto pedagogické předpoklady učitele:	11
4.8	Spoluúčast rodičů	11
4.9	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	12
5	Vzdělávací obsah	12
5.1	Vzdělávací oblasti výchovně vzdělávacího systému podle Marie Montessori	12
5.1.1	Cvičení praktického života.....	12
5.1.2	Smyslová výchova.....	12
5.1.3	Jazykový materiál	12
5.1.4	Matematika	13
5.1.5	Kosmická výchova	13
5.2	Integrované bloky.....	13
5.2.1	Noví kamarádi (Kdo je můj kamarád, S kým žiju, Co mám a nemám rád, Pravidla slušného chování). 14	
5.2.2	Moje smysly (Barvy a materiály, Ovoce a zelenina, Jak trávím den)	16

5.2.3	Listujeme knížkou (Oblíbená knížka, Čtyři roční období, Čím jezdíme ve městě, Povídky o mojí zemi)	19
5.2.4	Zimní svátky (Slavíme tradiční zimní svátky, Moje rodina)	21
5.2.5	Starám se o své tělo (Já, Moje tělo, Co dělám pro své zdraví, Světlo a tma)	24
5.2.6	Objevujeme svět (Evropa, Asie, Afrika, Amerika, Austrálie, Antarktida)	27
5.2.7	Zvířátka tu žijí s námi (Kdo tu žije - voda, země, vzduch, Kde to už znám, Život v lese)	29
5.2.8	Den Země (Velikonoce, Jak se starám o planetu, Vesmír)	32
5.2.9	Moje místo (Město a vesnice, Profese, Moje nejoblíbenější jídlo)	34
5.2.10	Sluníčko nás hřeje (Sportujeme, Co jsme se tu naučili, Loučení se školou)	37
5.3	Doplňující program Seznamování s anglickým jazykem	40
6	Evaluace předškolního vzdělávání a pedagogická diagnostika	41

1 Představení školy

1.1 Identifikace školy

Název školního vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program MŠ Montessori V Oboře (dále jen ŠVP)

Oficiální zkratka názvu školního vzdělávacího programu:

ŠVP-MŠ

Název školy: Základní škola a mateřská škola V Oboře

Motto školy: Vzděláváme s respektem, láskou a pro život (ve 21. století)

Adresa: U Borku 506
29306 Bradlec

Provozovna: Na Výsluní 363
29306 Bradlec

Charakteristika: počet tříd MŠ: 1
počet dětí: 25

IČO: 04743920

IZO: 181132991

Telefon: +420 777 725 909

E-mail: info@msvobore.cz

Web: www.msvobore.cz

Ředitelka: Mgr. Jaroslava Tauchmanová (t: 776764774)

Zřizovatel: Ing. Pavel Janeček (t: 777725906)

Platnost ŠVP-MŠ od: 1. 9. 2023

Účinnost ŠVP-MŠ od: 1. 9. 2023

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání je vydán na základě zmocnění v §4 odst. 3) zákona 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Školní vzdělávací program je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Školní vzdělávací program v platném znění byl projednán a schválen Pedagogickou radou dne 29. 8. 2023 a Školskou radou také 29.8.2023.

.....
Mgr. Jaroslava Tauchmanová
ředitelka ZŠ a MŠ V Oboře

1.2 Vize školy

„V dítěti leží osud budoucnosti. Kdokoli si přeje úspěšnou společnost, musí chránit dítě a pozorovat přirozený způsob jeho jednání. Dítě je tajemné, silné a obsahuje v sobě tajemství lidské povahy. Kdokoli si přeje následovat moji metodu, potřebuje pochopit, že nesmí uctívat mne, ale sledovat dítě jako svého učitele.“ Maria Montessori

Vizí Základní školy a mateřské školy V Oboře jsou šťastní, spokojení a vyrovnaní žáci, kteří navštěvují školu s radostí a nadšením a kteří si současně odnesou pevný základ pro další vzdělávání.

Základní škola a mateřská škola V Oboře je místem, kde žáci poznávají svět i sebe sama. Poznávají různé způsoby učení a učí se volit pro sebe takové způsoby, které jsou pro ně účinné a spolehlivé. Žáci získávají dovednost rozhodovat se dle svých reálných zájmů a možností. Dobrý začátek je často rozhodující pro celou školní docházku. Důležité je ukázat proces učení od začátku pozitivní. Jako škola rodinného typu podporujeme a doplňujeme výchovné působení rodiny.

1.3 Historie školy

Základní škola a mateřská škola V Oboře navazuje na školku – zařízení péče o děti od tří do šesti let věku dítěte Go Kids Centrum (od 1. 1. 2015 Montessori školka V Oboře) – školičku s prvky Montessori a angličtinou, která je provozována od roku 2010. Základní škola V Oboře vznikla za účelem zápisu do rejstříku škol a školských zařízení ke dni 30. 4. 2015. Od 1.9.2016 provozuje Základní škola V Oboře svou činnost, nejprve v pronajatém objektu v Tesařské ulici v Kosmonosech. Později, od roku 1.9.2020, ve vlastním areálu v obci Bradlec.

2 Charakteristika školy

Mateřská škola se nachází v okrajové části obce Bradlec v těsné blízkosti lesa. Je v blízkosti MHD i zastávek meziměstských autobusů. Parkování je možné v okolí školy. Mateřská škola se nachází v 1.NP budovy základní školy. V přízemí budovy jsou prostory pro děti (třídy), šatna, umývárna, výdejna jídla a WC

Mateřská škola má jednu třídu společnou pro všechny věkové skupiny dětí s kapacitou 25 dětí. Třída je umístěna v 1.NP budovy základní školy. Ve všech prostorách budovy s koberci se přezouvají děti i dospělí.

MŠ má vlastní, přiměřeně velkou zahradu, která je opticky oddělená od zahrady základní školy. Celá budova MŠ je chráněna bezpečnostním systémem.

MŠ je zřízena jako škola s celodenním provozem s určenou dobou pobytu pro děti. Provoz mateřské školy je od 7:15 do 16:30. Školní rok začíná 1. září daného roku a končí 31. srpna následujícího kalendářního roku.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Cíle ŠVP mateřské školy při Základní škole a mateřské škole V Oboře

- Pracovat metodou Montessori.
- Rozvíjet osobnost dítěte, jeho jedinečnost a originalitu.
- Podporovat u dětí získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost, vyjadřovat své pocity, názory a postoje.
- Probudit v dětech touhu a chuť dovídat se nové věci, prožívat radost z poznání a připravit se na další životní cesty.
- Umožnit vlastní rozhodování, sebeuplatnění a zvyšování sebevědomí dětí.
- Podporovat spoluvytváření vlastních pravidel a jejich dodržování. Umožnit dětem spolupráci,

vlastní řešení problémů a uzavírání kompromisů.

- Umožnit dětem chybovat a z vlastních chyb se poučit.
- Dát rodičům možnost nejlepšího možného - nejkvalitnějšího a alternativního prostředí pro jejich děti.
- Zvyšovat informovanost rodičů, umožnit jim otevřenou komunikaci s komunitou školy.
- Využívat polohy naší školy k vytváření vztahu k přírodě a k péči o ekologické prostředí mladoboleslavské aglomerace.
- Umožnit učitelům a zaměstnancům školy klidné a inspirující prostředí pro jejich další práci.

3.2 Zaměření školy

Předškolní vzdělání navazuje na výchovu v rodině. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních a vývojových potřeb, možností a zájmů každého dítěte. Má mít činnostní a praktický charakter a motivovat děti k celoživotnímu učení. Má vést děti k samostatnosti, aktivitě, spolupráci.

V mateřské škole pracujeme metodou Montessori. U všech dětí rozvíjíme nezávislost, sebedůvěru a pocit zodpovědnosti za sebe, druhé i své prostředí. Montessori metoda usnadňuje rozvoj dítěte v celistvosti jeho osobnosti. Mateřská škola vzděláváním a výchovou takto celistvého dítěte podporuje tvořivost, kritické myšlení, schopnost řešit problémy a schopnost spolupracovat s ostatními na společném zájmu. Cílem je vytvořit prostředí, v němž se děti mohou přirozeně rozvíjet a kde si uchovají zvědavost, tvořivost a radost z poznávání.

Výchovná a vzdělávací koncepce mateřské školy je založena na práci italské lékařky a psychologky Marie Montessori (1870–1952). Koncepce vznikla z tehdejších potřeb praxe, která volala po zlepšení didaktické stránky vyučování, po funkčnějším vztahu učitelů a dětí a po odstranění přežitých brzdících norem a pedagogických předpokladů. Vzhledem k proklamovaným principům, které pedagogika Marie Montessori postupně rozvíjela a z nichž vycházela, byla její koncepce zařazena mezi pedocentricky orientované pedagogické koncepce tzv. reformního pedagogického hnutí a alternativní pedagogiky s výraznými didaktickými a metodickými funkčními inovacemi v rámci učebního procesu, respektujícího osobnost dítěte a svobodu volby v předem pedagogicky připraveném prostředí třídy, školy nebo rodiny.

Pedagogická koncepce Montessori se během 20. století rozšířila po celém demokraticky orientovaném světě. Díky Marii Montessori, která působila v mnoha zemích světa, je Montessori vzdělávací program nejrozšířenější „alternativní“ vzdělávací program na světě. V mateřské škole učíme děti toleranci, úctě k lidem, k lidským výtvorům i k přírodě, ochotě pomoci tam, kde je to potřeba, a přijímat zodpovědnost za své jednání. Mateřská škola preferuje vztahy založené na vzájemném respektu, spolupráci, ohleduplnosti a schopnosti tolerance. Důraz je kladen na prevenci problémů a vzájemnou komunikaci.

Chceme cestou individuálního přístupu metodiky pedagogiky M. Montessori a bohaté vzdělávací nabídky vytvořit pro každé dítě takový program, který bude maximálně vyhovovat jeho vývojovým potřebám a zájmům a umožní mu, aby rozvíjel svoji osobnost v sociálně a kulturně příznivém, přátelském a demokratickém prostředí. Děti se budou podílet na tvorbě pravidel chování a práce. Nepodporujeme soutěžení mezi dětmi a jejich vzájemné srovnávání.

Rozšíření jazykového vzdělávání má dát dětem v naší škole možnost uplatnit kompetence získané už v raném věku v životě a při studiu a dalším vzdělávání u nás i v integrujícím se světě.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

Hlavním východiskem je respekt k zákonitostem vývoje osobnosti dítěte. Podle nich jsou formulována a uplatňována pedagogická opatření, která místo aby dítě přetěžovala, omezovala a podceňovala, umožňují v pro něho svobodném a přirozeném prostředí nenásilný rozvoj, jež odpovídá jeho fyzickým a psychickým možnostem.

Z tohoto principu jsou odvozena tři určující metodologická východiska, z nichž lze odvodit didaktické principy pro Montessori vyučování. Je jimi poznání vnitřních potřeb člověka, úprava vnějšího prostředí – **připravené**

prostředí, které motivuje k učení, a tím uspokojuje vývojové potřeby, a respektování **svobody volby** činností, které zohledňují princip citlivých **vývojových období** – senzitivních fází.

3.4 Zásady Montessori pedagogiky

Svojí pedagogickou koncepcí se snažila Marie Montessori nabídnout možnost získávání plnohodnotné výchovy a vzdělání tím, že dětem umožní prožívat svobodu nebo sebeurčení a samostatnost prostřednictvím vlastní činnosti. Dítě se tak stává subjektem výchovy a vzdělávání, projevuje vlastní aktivitu a samo si vlastně učební procesy na základě vlastního tempa řídí. Úkolem školy a učitelů potom je, aby byly vytvořeny vhodné podmínky a prostředí pro rozvoj potřeb každého dítěte. Ve vzdělávacím procesu jde o znovuožalování poznatků a nikoliv o opakování slovních pouček.

Dítě je postaveno do středu všech našich snah a aktivit. Jde o to, aby mu dospělí pomohli k rozvíjení vlastní svobodné osobnosti prostřednictvím vlastní činnosti a samostatnosti. To ostatně vyjadřuje motto celé Montessori pedagogiky, které zní: „Pomoz mi, abych to mohl udělat sám.“

Na základě principu senzitivních fází, formulovaných z dlouholetých pozorování dětí, rozvinula Marie Montessori učení, které popisuje čtyři vývojové fáze dětství. Podle nich existují v životě každého dospívajícího jedince „senzitivní“ období, během nichž je obzvláště otevřený k získání určitých dovedností nebo schopností. Z toho je potom odvozen pedagogický požadavek, aby dospělými byla tato citlivá období respektována a optimálně podpořena.

Z výše uvedeného požadavku potom vyplývá potřeba tzv. připraveného prostředí, s jehož pomocí pak dítě aktivně získávanými zkušenostmi utváří vlastní osobnost a rozvíjí kognitivní struktury.

Chování učitele potom musí přispívat k tomu, aby nebránilo dítěti stát se samostatnou osobností. Vzájemný vztah dospělého a dítěte musí být partnerský a dialogický.

3.4.1 Polarizace pozornosti

Vyučování je ve vzdělávacím systému Montessori založeno na jevu „polarizace pozornosti“, který je znám jako ústřední „fenomén Montessori“. Tento jev spočívá v respektování stavu, kdy je dítě zaujato určitou činností a plně se na ni soustředí. Tohoto jevu se využívá ve prospěch dětí, protože vzniká v předem připraveném vzdělávacím prostředí. Zaujato zvolenou činností se dítě zcela soustředí na vybranou činnost. V této chvíli pracuje nejefektivněji a s plným zaujetím. Záleží mu nejen na výsledku ale i na samotné činnosti.

3.4.2 Svoboda volby

Svobodná volba činnosti vychází z poznatku, že každé dítě je k učení motivováno touhou poznat svět, jeho zákonitosti i touhou po vzdělání. Svoboda volby zaručuje dítěti naplnění této potřeby podle jeho vnitřních dispozic. Uplatnění principu spontánní aktivity dětí v souladu se senzitivním obdobím vede v Montessori systému ke zrušení principu stejného rozvrhu hodin pro všechny děti jedné třídy. Ze stejných důvodů se v tomto systému neuplatní frontální vyučování, ale odpovídající formou je mnohostranná obsahová a metodická diferenciaci podle zájmu a vnitřních potřeb dětí.

3.4.3 Jednota fyzického a duševního

V Montessori systému je zdůrazněna duševní a fyzická jednota ve všech oblastech vývoje člověka. Tělesná a duševní harmonie je podmínkou seberealizace člověka. Proto pro rozvoj harmonického člověka má velký význam rozvoj smyslového vnímání. V Montessori koncepci je významnou kategorií pohyb, tělesná činnost.

3.4.4 Volný a přirozený pohyb dětí

Podle Marie Montessori je pohyb důležitý pro rozvoj dětské osobnosti a pro rozvoj inteligence. Pohyb je také významný pro uskutečnění polarizace pozornosti. V Montessori školách se pohyb využívá při vzdělávacím procesu. Organizace vyučování musí takové učení umožnit. Děti sedí u stolků, jen pokud mají činnost s písemným projevem, jinak se prakticky po celou dobu volně pohybují po třídě. Podstatné je, že k poznání kultury lidstva i současné kultury je třeba připravit prostředí, které dítěti umožní pochopit svět v souladu s jeho věkem, jeho duševní úrovní, a zároveň mu přinese svým uspořádáním a obsahem podněty pro proces poznávání.

4 Popis podmínek a organizace vzdělávání

4.1 Věcné vybavení školy

V mateřské škole je jedna třída s maximální kapacitou 25 dětí. Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na vzhledu prostor se podílejí ve velké míře také děti a učitelé (v souladu s principem Montessori o připraveném prostředí). Děti mají k dispozici dostatek materiálů a pomůcek. Skříňky a police s montessori materiálem jsou pro děti volně dostupné. Pomůcky jsou přehledně uspořádány podle oblastí vzdělávání. Stolky jsou sestaveny pro práci jednotlivce, dvojice i skupin dětí. Činnosti jsou individualizované, děti aktivně pracují na vybraném úkolu buď samostatně, nebo v menších skupinách u stolů či na koberečkách. Ve třídě je prostor určený k vzájemnému setkávání dětí a jejich společné komunikaci, prostor pro cvičení koncentrace a ticha a prostor pro společné aktivity s učitelem. Respektujeme individuální potřeby dětí. Každé dítě má vyhrazený prostor, aby si mělo kam ukládat své osobní věci a své portfolio.

Organizace výuky respektuje senzitivní období a polaritu pozornosti dětí. Denní program může dle potřeb dětí a zásad Montessori pedagogiky přesahovat určený čas a měnit své pořadí.

Škola má kvalitní hygienické zázemí (šatnu, jídelnu - výdejnu a WC v souladu s normami). K pohybovým aktivitám děti využívají zpravidla blízký les, louky, rybník a jeho okolí, dětské hřiště a obecní sportoviště a v letním období také venkovní terasy u školy.

Školní řád mateřské školy zahrnuje práva a povinnosti dětí, učitelů, rodičů a ostatních pracovníků školy, organizační řád upravuje chod školy. Dokumenty jsou projednávány na pedagogické radě a schvalovány školskou radou.

Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (čistota, vlhkost vzduchu, teplota, osvětlení, hlučnost apod.). Ředitelka a pedagogičtí pracovníci zabezpečují podle vnitřních pravidel bezpečný pobyt dětí ve škole i mimo ni při mimoškolních akcích.

4.2 Životospráva dětí

MŠ V Oboře vychovává děti k zdravému životnímu stylu, poskytujeme svačiny a obědy respektující zásady zdravé výživy. V naší škole dbáme na vyvážené složení jídelníčku, dostatek ovoce a zeleniny. Pitný režim je zajištěn doplňováním dvou nápojů (voda, neslazený čaj) během dne. Pokrmy jsou podávány s dostatečnými intervaly. Denní režim je flexibilní, v případě potřeby je možné pružně reagovat na nenadále situace v průběhu denního programu. Děti tráví dvě hodiny venku v okolí školy. Mají dostatek volného pohybu jak na zahradě, tak i v interiéru školy. Děti jsou na odpoledne rozděleny do dvou skupin. Obvykle mladší děti odpočívají, s možností spánku a věnují se klidným aktivitám, starší děti se věnují odpočinku a nechtějí-li spát, tak předškolní činnosti. Učitelé jsou přirozeným vzorem pro děti v rámci zásad zdravého životního stylu. Vlastním příkladem vedou k ochraně životního prostředí apod.

4.3 Podmínky psychosociální

Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy spokojeně, jistě a bezpečně. Nově přichozí dítě má možnost se postupně adaptovat na nové prostředí a situaci dle jeho individuálních možností. Učitelé přistupují k dětem s respektem, citlivě reagují na jejich individuální potřeby. Děti mají rovnocenné postavení, jsou vedeny k dodržování řádu s maximální možností volnosti a osobní svobody. Učitelé nehodnotí práci a chování kladně nebo záporně, ale učí děti sebehodnocení. Je podporována vzájemná spolupráce a řešení problémů pokud možno pouze s pomocí, nebo zcela bez zásahu učitele. Dospělí i děti se mezi sebou navzájem chovají s důvěrou, tolerancí, ohleduplností, vzájemně si pomáhají a podporují se.

Předností mateřské školy je jedna věkově nehomogenní třída. Takové prostředí školy umožňuje bezpečné setkávání dětí různého věku a z různého kulturního zázemí. Přijímáme i děti cizích státních příslušníků.

Díky metodě, kterou pracujeme, máme možnost věnovat značnou pozornost i integraci dětí se specifickými poruchami učení a chování (SPUCH), stejně jako integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami včetně žáků v různých oblastech nadaných.

4.4 Organizace chodu mateřské školy

Děti mají každý den dostatek pohybových aktivit, které se prolínají celým dnem. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, zapojovaly se do organizace činností a pracovaly svým tempem. Přiměřený je i čas na spontánní hru a její dokončení, popř. na její pozdější pokračování.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí, které jsou motivovány k plnému využití svých schopností. Děti mohou pracovat samostatně nebo v menších či větších skupinách. Elipsa probíhá formou interaktivní, děti mohou její průběh spontánně ovlivňovat. Je respektováno osobní soukromí dětí, např. pokud nemají zájem při zúčastňování se na společných aktivitách. Nejsou překračovány počty dětí ve třídě.

Běžný harmonogram dne:

Přibližný čas	Program
7:15 - 8:25	scházíme se
8:30 - 9:00	společný kruh: tematické projekty
9:00 - 9:40	příprava svačiny a její konzumace
9:40 - 11:40	společný pobyt venku včetně převlékání
11:40 - 12:15	oběd: společná příprava na oběd, oběd, úklid
12:30 - 14:00	odpočinek: čtení knížek; možnost spaní; pro děti, které nespí - práce s Montessori materiálem nebo hudební, pohybové a výtvarné aktivity
14:00 - 16:30	odpolední blok: svačina, pobyt na zahradě (dle počasí), práce s Montessori materiálem, hudební, pohybové a výtvarné aktivity, jdeme domů

Harmonogram dne je operativně upravován dle aktuální situace či potřeb dětí.

4.5 Každoroční aktivity nad rámec aktuálního programu v MŠ

• září	Každoroční setkání rodičů, učitelů a dětí
• prosinec	Rozsvícení vánočního stromu – spolupráce se školou.
• únor	Masopustní oslava.
• duben - červen	Návštěvy základní školy – zejména pro předškoláky.
• Velikonoce	Velikonoční program.
• duben	Den Země.
• květen	Oslava svátku matek.
• červen	Dětský den – spolupráce s 2. trojročním základní školy
• červen	Zahradní slavnost – spolupráce se školou
• srpen	Společný příměstský tábor pro předškoláky se žáky ZŠ
• srpen	Společný výlet táborníků a MŠ
-
- Výlety po okolí školy, návštěva dětského divadelního představení, výstavy, exkurze, návštěva ekocentra a další dle aktuální nabídky.

4.6 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků mateřské školy jsou jasně vymezeny. Mateřská škola úzce spolupracuje s rodiči a podporuje jejich zapojování do aktivit školy. Komunikace s rodiči probíhá na bázi osobního kontaktu s učiteli a prostřednictvím elektronické pošty. Ředitelka školy pozitivně motivuje své kolegy/ně, navozuje přátelskou atmosféru, pocit vzájemné důvěry a tolerance. Společně dochází k rozhodování o měsíčních plánech a akcích školy. Na tvorbě ŠVP PV se podílel celý pedagogický kolektiv. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu MŠ.

4.7 Personální a pedagogické zajištění

Při optimálním naplnění vzdělávacího programu má pedagogický sbor mateřské školy 4 členy (3 celé úvazky) bez započtení ředitele školy. Ve škole vždy působí nejméně jeden učitel anglického jazyka. Dbáme na to, aby učitelé byli plně kvalifikovaní v montessori pedagogice. Všichni učitelé/ky prošli diplomovým nebo alespoň informativním kurzem Montessori ovládají anglický jazyk na úrovni dostatečné pro průběh anglických dnů. Pedagogové se pravidelně účastní oborových vzdělávacích kurzů, setkání a konferencí a DVPP dle nabídky Společnosti Montessori a dalších vzdělávacích institucí. Učitelé jsou v sebevzdělávání podporováni, často využívají také návštěv v jiných školských zařízeních obdobného typu, zejména pak školy s programem respektujícím principy M. Montessori.

4.7.1 Dle zásad pedagogiky M. Montessori vyžadujeme tyto osobnostní předpoklady učitele:

- Znalost základních principů pedagogiky Marie Montessori a možností jejich uskutečnění.
- Učitelé jsou v roli pozorovatelů a pomocníků, jsou dětem k dispozici tehdy, pokud potřebují informaci nebo pomoc, učitelé však nesmí svoji pomoc nikdy prosazovat a vnucovat či vylepšovat něco z práce dítěte, pokud o to dítě samo nepožádá.
- Znalost principů tvorby a práce s Montessori pomůckami jako předpoklad pro vlastní samostatnou tvorbu nových a doplňujících materiálů.
- Připravenost dojít s dětmi k poznání; není důležité všechno vědět, je důležité vědět, kde můžeme informace najít.
- Připravenost k dalšímu celoživotnímu vzdělávání; chtít stále znovu zkoušet něco nového je životní naladění, které učitelé potřebují při otevřeném vyučování!

- Učitel se musí umět lehce vypořádat s nepředvídatelnými situacemi a flexibilně reagovat na neočekávané.
- Musí to být člověk, který nechce žít život jenom podle plánu; měl by ukázat odvahu a radost z objevování neplánovaných vyučovacích situací.
- Učitelé musí děti akceptovat takové, jaké jsou. Děti přicházejí do školy ze svého prostředí, které jim spoluutvářelo i vzorce chování. Cílem musí být smysluplné zařazení dětí do společnosti se všemi jejich vlohami a vlastnostmi.
- Učitelé musí být také příkladem pro děti tím, že svými ideály žijí - kázání ideálů většinou děti dospělým moc nevěří.
- Učitel pracuje s chybou a pochvalou dle zásad a principů Montessori pedagogiky.

4.7.2 Dle zásad pedagogiky M. Montessori vyžadujeme tyto pedagogické předpoklady učitele:

- Učitel umí vytvářet prostředí, které ve třídě respektuje individuální osobnost dítěte.
- Učitel vztah s dětmi buduje na principu empatie s ohledem na stupeň vývoje dítěte.
- Učitel má partnerský přístup k dětem.
- Učitel je ochoten se stále profesně i osobnostně vzdělávat.
- Učitel musí umět ocenit výkon jednotlivce, ačkoliv je špatně měřitelný.
- Učitel musí znát materiály tak dalece, aby mohl pracovat společně s dětmi.
- Učitel podporuje spolupráci a vytváří prostředí pro komunikaci rodiny a školy.
- Učitel spolupracuje na obohacování vzdělávacího prostředí novými materiály a pomůckami.
- Učitel spolupracuje s ostatními kolegy, je ochoten poradit a pomoci méně zkušeným kolegům v realizaci Montessori pedagogiky.
- Všichni učitelé postupují podle společně vytvořených pravidel.
- Učitel je vzdělán ve filosofii a pedagogice Montessori a zúčastňuje se informačních setkání, seminářů a konferencí o metodě Montessori.

Vedení školy vytváří optimální podmínky pro soustavné zvyšování profesní a odborné způsobilosti svých pedagogických pracovníků. Všichni pedagogičtí pracovníci mateřské školy spolupracují s pedagogickými pracovníky základní školy.

Při všech činnostech je zajištěn pedagogický dohled.

4.8 Spoluúčast rodičů

Mateřská škola úzce spolupracuje s rodiči a podporuje jejich zapojování do aktivit školy. Škola chce společně vytvořit prostředí charakteristické vzájemnou podporou, spoluprací, jasnými požadavky, zodpovědným přístupem a snahou o stálé zlepšování výuky.

Rodiče se mohou po domluvě s učitelem účastnit denního programu a podílet se na přípravě projektů a akcí pro žáky. Ve spolupráci s vedením školy rodiče pro žáky připravují několikrát ročně akce jako pravidelné setkání v netradičních lokalitách k zahájení školního roku, oslavě Dni Země a dalším příležitostem. Za účasti rodičů pořádáme koncerty, divadelní představení a sportovní akce. Rodiče jsou o dění v mateřské škole pravidelně informováni emaily.

Mezi rodiči a učiteli je vytvářena oboustranná důvěra, otevřenost a vstřícnost, porozumění a respekt. Rodiče jsou zváni k účasti ve třídě, na různých programech a projektech. Učitelé nabízejí poradenský servis a osvětové aktivity. Rodiče jsou pravidelně informováni o tom, co se ve třídě děje a v případě potřeby řeší společně postup výchovy a vzdělávání svých dětí. Informace svěřené rodiči jsou důvěrné a učitel nezasahuje do soukromí rodin.

4.9 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Rámcové cíle a záměry jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními potřebami je třeba tyto cíle a záměry přizpůsobovat. Učitelé se snaží vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte. V metodice Montessori pedagogiky je zajištěn individuální postup a aktivity, které dítěti umožňují pracovat vlastním tempem a podle svých senzitivních období a možností.

5 Vzdělávací obsah

5.1 Vzdělávací oblasti výchovně vzdělávacího systému podle Marie Montessori

5.1.1 Cvičení praktického života

Cílem je rozvoj pohybových a manipulačních dovedností, rozvoj sebeobsluhy, uspokojování tendence dítěte pohybovat se, zdokonalování a harmonizace činností dítěte, vedení k nezávislosti na dospělém, rozvíjení sebejistoty, smyslu pro zodpovědnost, smyslu pro řád a pořádek.

Ve všech činnostech jsou plněny přímé cíle souvisejícími se základními lidskými potřebami a nepřímé cíle, kdy dítě získává senzorickou zkušenost.

Cíl: získávání praxe v daných oblastech:

- Péče o vlastní osobu a své tělo (např. rámy se zapínáním, zavazováním tkaniček, mytí rukou, přesýpaní malých předmětů, manipulace s malými)
- Péče o okolí a společnost (prostírání stolu, zametání, péče o květiny)
- Cvičení sociálních vztahů a zdvořilostních forem chování (přijetí zodpovědnosti ve skupině, prosba, poděkování, zdravení, naslouchání, pomoc, cvičení ticha)
- Cvičení kontroly pohybu a cvičení ticha (rovnovážná cvičení a chůze po čáře - elipse, rozvoj jemné a hrubé motoriky, koordinace ruka-oko, trénování nezávislosti, koncentrace a řádu)

Obsahem jsou: suché aktivity (přesýpaní, nabírání, třídění, strouhání...), mokré aktivity (přelévání, nabírání, šlehání atd.), sebeobslužné aktivity a péče o druhé a okolí.

5.1.2 Smyslová výchova

Smyslová výchova je předstupněm abstraktního myšlení, je to cesta od uchopení k pochopení. Cílem je rozvoj poznávacích procesů, citů, vůle, rozvoj vnímání zrakového, hmatového, sluchového, čichového a stereognostického. Se smyslovým materiálem pracují děti od chvíle, kdy jsou schopny třídit různé předměty.

Obsahem je: zrakové vnímání velikosti, šířky, hloubky, délky, tvarů, barev, vzorů, hmatové vnímání velikosti, šířky, hloubky, délky, tvarů, povrchu materiálů, teploty, hmotnosti, sluchové vnímání tónů a zvuků, vnímání pohybu ruky – stereognostický smysl – spojení hmatu a pohybů svalů na ruce s vyloučením zraku.

5.1.3 Jazykový materiál

Cílem je rozvoj řeči a jazyka, rozvoj vzájemné komunikace, rozvoj dovedností předcházejících čtení a psaní.

Obsahem je: mluvený jazyk (analýza slov, příběhy, výslovnost), počátky čtení (hláska + písmeno, fonetické čtení, čtení slov), počátky psaní (grafomotorika, pohybový trénink, malá psací písmena, sestavování slov z písmen – nácvik syntézy a analýzy slov).

Pro začátek psaní je nejlépe vystihnout „explozi psaní“, kdy dítě chce samo psát. Zdokonalování jemné motoriky ruky probíhá při práci se specifickými materiály. Pro počátek nácviku čtení používáme metodu vycházející z

pedagogiky Montessori, která je podobná Genetické metodě. Děti se seznamují s písmeny, pracují s materiály, při kterých mohou vnímat rozdíl mezi písmeny více smysly, ke slovům přiřazují konkrétní předměty. Výuka jazyka slouží od počátku také k poznávání světa, proto jsou pro děti připraveny slova a obrázky s tématy, které dětem dávají smysl.

5.1.4 Matematika

V pedagogice M. Montessori se jedná o psychoaritmiku - prožitkovou matematiku. Cílem je rozvoj poznávacích procesů (logická oblast) a funkcí, rozvoj představivosti, rozvoj myšlenkových operací, smyslové prožití matematických operací, rozvoj vnímání, paměti a vůle. Matematický materiál v Montessori školách pomáhá u dětí včas podporovat a rozvíjet matematického ducha. Předstupeň matematiky – smyslové a konkrétní matematické pomůcky a materiály vedou - vedou děti k materializované abstrakci a pracují s nimi již od začátku. Úkolem tohoto materiálu je předvádět nevědomou a nestrukturovanou informaci do strukturovaného systému. Postupujeme vždy od konkrétního k abstraktnímu, od známého k neznámému.

Obsahem je: první počítání (do 10) – pojetí čísla sudá a lichá, desítková soustava – vytvoření konkrétní představy jednotky, desítky, sta i tisíce, zápis těchto čísel, případně základ pro početní operace.

M. Montessori mluví o matematice jako o cestě k poznání světa. Když je dítěti dána možnost pohybovat se, dotýkat se a pozorovat předměty, pomáhá mu to později lépe chápat matematické souvislosti a poznávat, že matematika je všude kolem nás.

5.1.5 Kosmická výchova

Cesta k pochopení „velkého řádu“, pochopení zákonitostí. „Pravým kosmickým posláním člověka je vítězství lásky a spravedlnosti mezi lidmi, utvoření světa přátelství.“ Kosmická výchova je integrujícím prvkem pedagogiky Montessori, její teorie i praxe. Cílem je rozvoj intelektu, rozvoj poznání, kreativity, uvedení do světa lidí, do života ve společnosti, poznávání kultury a umění, vedení ke zdravému životnímu stylu, vytváření odpovědného postoje k životnímu prostředí.

Obsahem je: živá příroda (biologie, botanika), neživá příroda (horniny, nerosty), historie (dějiny lidstva, planety Země), umění (výtvarné, hudební, kultura národa).

5.2 Integrované bloky

Integrujícím prvkem Montessori pedagogiky je Kosmická výchova. Zde jsou zahrnuty poznatky z různých oblastí, jako je matematika, jazyk, zoologie, botanika, geografie, času a historie, informace o vědě, technice a umění. Při realizaci jednotlivých témat reaguje učitelka na zájmy dětí. Některá z témat jsou návažná v průběhu celého školního roku. V následujícím školním roce děti pokračují v obohacení o další informace a prožitky. Učitel hodnotí průběh tématu a jeho přijetí dětmi podle evaluačního systému školy. Pracovní listy a dokončenou práci si děti ukládají do svých portfolií.

Při tvorbě měsíčních plánů si vybíráme vhodné vzdělávací cíle z následujících oblastí. Jejich realizace je možná v průběhu celého dne pobytu dítěte v mateřské škole.

1. Noví kamarádi (Kdo je můj kamarád, S kým žiju, Co mám a nemám rád, Pravidla chování)
2. Moje smysly (Barvy a materiály, Ovoce a zelenina, Jak trávím den)
3. Listujeme knížkou (Oblíbená knížka, Čtyři roční období, Čím jezdíme ve městě, Povědky o mojí zemi)
4. Zimní svátky (Slavíme tradiční zimní svátky, Moje rodina)
5. Starám se o své tělo (Já, Moje tělo, Co dělám pro své zdraví, Světlo a tma)
6. Objevujeme svět (Evropa, Asie, Afrika, Amerika, Austrálie, Antarktida)
7. Zvířátka tu žijí s námi (Kdo tu žije - voda, země, vzduch, Kde to už znám, Život v lese)

8. Den Země (Velikonoce, Jak se starám o planetu, Vesmír)
9. Moje místo (Město a vesnice, Profese, Moje nejoblíbenější jídlo)
10. Sluníčko nás hřeje (Sportujeme, Co jsme se tu naučili, Loučení se školou)

5.2.1 Noví kamarádi (Kdo je můj kamarád, S kým žiju, Co mám a nemám rád, Pravidla slušného chování).

Smysl tématu: tento blok je zaměřen na vyjádření pocitů, vnímání kamarádů, spolužáků a dospělých, mezi kterými se pohybuje. Dítě se učí vnímat své pocity a vyjadřovat je při poznávání nového prostředí a nastavování pravidel pro společné soužití ve třídě (proces normalizace).

Cíl	Obsah	Výstup
Dítě a jeho tělo - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky - rozvoj fyzické i psychické zdatnosti - osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí - vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	Smyslové a psychomotorické hry Zdravotně zaměřené činnosti Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině Motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností	Zvládnout základní pohybové dovednosti, pohyb v různém prostředí Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku Napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit pokynu Péče o čistotu a zdraví Porozumět slyšenému Vyjadřovat samostatně myšlenky, pocity Slovně reagovat, tvořit otázky a odpovídat Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahoře, dole apod.) Poznat a pojmenovat vše, čím je dítě obklopeno Odloučit se od rodičů, být aktivní i bez jejich opory Respektovat pravidla a přijímat povinnosti Projevovat co cítí a snažit se ovládat afektované chování Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla
Dítě a psychika Jazyk a řeč - rozvoj řečových schopností a dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vyjadřování) - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj paměti a pozornosti, představivosti a fantazie - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého	Cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontroli a v sebeovládání (zvláště emocí záporných - hněvu, zlosti, úzkosti apod.) Činnosti zajišťující spokojenost a radost a vyvolávající veselí a pohodu Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě Aktivity podporující sbližování dětí	

sebevyjádření) • posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) Sebepojetí, city, vůle • poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě • získání relativní citové samostatnosti • rozvoj schopnosti sebeovládání • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit Dítě a ten druhý • seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému • vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) • rozvoj kooperativních dovedností Dítě a společnost poznávání pravidel společenského soužití • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se) • rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách Dítě a svět • seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, vytváření pozitivního vztahu k němu • osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy Aktivity přibližující pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, apod.) v jednání lidí Přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií Praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává Orientovat se bezpečně ve známém prostředí (doma, v budově, v blízkém okolí) Pomáhat pečovat o životní prostředí, dbát o pořádek, čistotu, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu Všímat si změn a dění v nejbližším okolí	vzájemného soužití jak doma, tak ve třídě Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se o hračky, pomůcky, úkoly Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dětmi a dospělými, zdravit, rozloučit se a poděkovat, vzít si slovo, když druhý domluví apod. Utvořit si představu o pravidlech chování a společenských normách
--	---	--

5.2.2 Moje smysly (Barvy a materiály, Ovoce a zelenina, Jak trávím den)

Smysl tématu: tento blok je zaměřen na rzakové a hmatové vjemy, nahlédnutí do běžného denního programu. Děti se učí vnímat okolí zrakově a hmatově, získávají povědomí o časové posloupnosti dne.

Cíl	Obsah	Výstup
Dítě a jeho tělo - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky - rozvoj a užívání všech smyslů - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty a materiály Činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým využitím Zdravotně zaměřené činnosti	Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony Ovládat koordinaci ruky a oka, zacházet s drobnými pomůckami a materiálem Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
Dítě a psychika Jazyk a řeč - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu - psanou podobu jazyka	Samostatný slovní projev na určité téma Vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu Sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky	Správně vyslovovat, ovládat tempo a intonaci Sledovat řečníka a ptát se Učit se nova slova a aktivně je používat Učit se zpaměti krátké texty, říkanky, písničky

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj smyslového vnímání, myšlení, paměti a pozornosti - přechod od konkrétně názorného k pojmovému myšlení - vytváření základů pro práci s informacemi Sebepojetí, city, vůle - rozvoj schopnosti sebeovládání - rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání Dítě a ten druhý - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému - osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) - rozvoj kooperativních dovedností	Pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností, znaků a funkcí Konkrétní operace s materiálem Volné hry a experimenty s materiálem a předměty Činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke starším apod.) Hry, přirozené i modelové situace k přijímání a respektování druhého Aktivity podporující sbližování dětí	Zaměření, co je z poznávacího hlediska důležité Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost Nalézat nová nebo alternativní řešení Soustředit se na činnost a dokončit ji Rozhodovat o svých činnostech Prožívat radost ze zvládnutého a poznání Navazovat kontakty s dospělým, překonat stud Komunikovat bez zábran s druhým dítětem, navazovat a udržovat přátelství Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je Spolupracovat s ostatními
--	--	---

Dítě a společnost • poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách • vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností • rozvoj společenského i estetického vkusu Dítě a svět • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit • osvojení si poznatků a dovedností rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	Spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) Seznámení s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí, zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)	Pochopit, že každý má v rodině a ve třídě svou roli, podle které je třeba se chovat Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy Spoluvytvářet prostředí pohody Vnímat umělecké a kulturní podněty, říci co zaujalo Všímat si změn a dění v nejbližším okolí Osvojit si poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, zajímavé a využitelné pro další učení a praxi Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené, které se doma i ve třídě opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně
--	--	---

5.2.3 Listujeme knížkou (Oblíbená knížka, Čtyři roční období, Čím jezdíme ve městě, Povídky o naší zemi)

Smysl tématu: tento blok je zaměřen na poznávání historie a zákoutí naší země a také její charakteristické klimatické podmínky. Děti se učí poznávat místo, kde žijí a jeho proměny během roku.

Cíl	Obsah	Výstup
Dítě a jeho tělo - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky - rozvoj fyzické i psychické zdatnosti - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	Zdokonalování hrubé a jemné motoriky Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů Hudebně pohybové hry a činnosti Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti	Zvládat jemnou motoriku Povědomí o způsobu ochrany osobního zdraví a bezpečí Sladit pohyb se zpěvem Zvládat úklidové práce a starost o hračky
Dítě a psychika Jazyk a řeč - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu - osvojení si dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka	Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů Prohlížení a „čtení“ knížek Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen	Sledovat děj a zopakovat jej správně ve větách Soustředěně poslouchat četbu, hudbu Rozlišovat obrazné symboly, číslice, písmena
Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj a kultivace představivosti a fantazie - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) - vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činnosti a k učení - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii Činnosti zaměřené k chápání pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.) Činnosti zaměřené na	Využívat všech smyslů, pozorovat, všimnout si nového, změněného Přemýšlet a vést jednoduché úvahy a ty vyjádřit Vnímání a zájmu o nové věci Učit se a postupovat podle

- vytváření základů pro práci s informacemi Sebepojetí, city, vůle - poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci Dítě a ten druhý - posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních - rozvoj kooperativních dovedností Dítě a společnost - rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách - seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, apod.) Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení Činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením Tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a	pokynů a instrukcí Uvědomovat si své limity a možnosti Vyjádřit souhlas i nesouhlas, umět říci "ne" Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v rodinném a cizím prostředí Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad Vnímat, co si druhý přeje a vycházet mu vstříc, chovat se citlivě, ohleduplně, nabídnout pomoc Chápat, že všichni lidé, mají stejnou hodnotu, přestože každý je jiný Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat a sledovat se zájmem literární, dramatické nebo hudební představení Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí výtvarných technik Chovat se a jednat podle vlastních pohnutek s
--	---	--

Dítě a svět • seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí	povolání) Hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)	ohledem na druhé Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, vše kolem se mění, pohybuje a proměňuje, se změnami třeba počítat a přizpůsobovat se jim
---	---	--

5.2.4 Zimní svátky (Slavíme tradiční zimní svátky, Moje rodina)

Smysl tématu: tento blok je zaměřen na oslavy zimních svátků. Děti se učí o tradicích a zvycích, místech, kde svátky můžeme trávit, jaké máme zvyklosti a s kým tyto oslavy můžeme trávit.

Cíl	Obsah	Výstup
Dítě a jeho tělo • rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky • rozvoj a užívání všech smyslů • osvojení si věku přiměřených praktických dovedností • a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a zdravého životního stylu	Manipulační činnosti, jednoduché úkony s předměty Hudební, hudebně pohybové hry a činnosti Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemocí a nezdravých návyků	Základní pohybové dovednosti na sněhu a ledu Sladit pohyb s rytmem, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji Ochrana osobního zdraví, co mu prospívá a co škodí

Dítě a psychika Jazyk a řeč - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu - o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) vytváření základů pro práci s informacemi Sebepojetí, city, vůle - získání relativní citové samostatnosti - rozvoj schopnosti sebeovládání - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti Společné rozhovory, diskuse, vyprávění podle obrazového materiálu Přednes, recitace, dramatizace, zpěv Hry podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity) Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) Hry na téma rodiny, přátelství apod. Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další) Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte	Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči Utvořit jednoduchý rým Reprodukovat říkanky, písničky, pohádky Naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně zapamatovat a vybavit Vyjadřovat představivost v tvořivých činnostech (výtvarných, hudebních, pohybových) Soustředit se na činnost a udržet pozornost Ve známých a opakujících se situacích ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování Zachytit a vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně, pomocí hudby, dramatickou improvizací
---	--	---

Dítě a ten druhý - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních - ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením	Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, řešit konflikt dohodou Spolupracovat s ostatními Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými
Dítě a společnost - rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách - seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává	Pochopit, že každý má ve společnosti (třída, rodina, herní skupina) svou roli a podle ní se chovat Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým bez předsudků, s úctou a vážit si jejich práce a úsilí Dodržovat pravidla her, jednat spravedlivě, hrát fair
Dítě a svět - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit - osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií Sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé	Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním kulturním a technickém prostředí, možnosti praktických zkušeností a dostatek praktických ukázek v okolí Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka a uvědomovat si, že způsobem chování ovlivňují svoje zdraví i životní prostředí Všímat si změn a dění v nejbližším okolí

5.2.5 Starám se o své tělo (Já, Moje tělo, Co dělám pro své zdraví, Světlo a tma)

Smysl tématu: tento blok je zaměřen na poznání sebe sama a svého těla. Děti se učí o těle a způsobu, jak o něj pečovat

Cíl	Obsah	Výstup
Dítě a jeho tělo rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky - rozvoj a užívání všech smyslů - osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování) - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	Zdravotně zaměřené činnosti Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí	Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů Pojmenovat části těla a některé orgány, mít povědomí o vývoji těla Popsat situaci Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno Sluchově rozlišovat začáteční a koncové hlásky ve slovech Zachytit hlavní myšlenku a komentovat děj Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno Chápat základní číselné pojmy a matematické souvislosti Řešit problémy, myslet kreativně

Sebepojetí, city, vůle poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) • a city plně prožívat • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pociť, získané dojmy a prožitky vyjádřit • získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci Dítě a ten druhý • seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému • osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem • vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) • rozvoj kooperativních dovedností Dítě a společnost • poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí • vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije • vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat Dítě a svět • pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí	Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. Aktivita podporující sbližování dětí Aktivita vhodná pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy Aktivita přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí Různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) Poučení o možných	Přijímat pozitivní ocenění, neúspěch a vyrovnat se s ním, hodnotit svoje pokroky Těšit se z hezkých a příjemných zážitků Prožívat radost ze zvládnutí poznání Zorganizovat hru Dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití doma i v mateřské škole Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, úkoly Spolupracovat s ostatními Začlenit se do třídy a zařadit mezi vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti Receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, hudebních skladeb, divadelních scének) Porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může v okolí setkat,
--	---	---

chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit • osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	nebezpečných situacích, způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté	mít povědomí o tom, jak se nebezpečí vyhnout a chránit Zvládat běžné činnosti a praktické situace, které se v jeho prostředí opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně (doma, na ulici, v obchodě, u lékaře apod.)
---	---	--

5.2.6 Objevujeme svět (Evropa, Asie, Afrika, Amerika, Austrálie, Antarktida)

Smysl tématu: tento blok je zaměřen na poznávání světa. Děti se učí o všech světadílech a o různorodosti na naší planetě.

Cíl	Obsah	Výstup
Dítě a jeho tělo - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky - rozvoj a užívání všech smyslů - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	Činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktické používání Smyslové a psychomotorické hry Konstruktivní a grafické činnosti	Zacházet s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a materiály Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů Zvládat jemnou motoriku a ovládat koordinaci ruky a oka při práci s nástroji a materiálem
Dítě a psychika Jazyk a řeč - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů	Pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno Učit se nová slova a aktivně je používat Rozlišovat obrazové symboly a porozumět jejich významu Popsat situaci, porozumět slyšenému
Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	Činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.) Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností	Vést jednoduché úvahy, umět vyjádřit o čem přemýšlí Zajímat se o nové věci, vnímat a využívat zkušenosti k učení Vyjadřovat představivost a fantazii v tvořivých činnostech
Sebepojetí, city, vůle poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě	Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a	Uvědomovat si

(uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) • získání relativní citové samostatnosti • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit • rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání Dítě a ten druhý • posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) • vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních Dítě a společnost • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije • vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností • vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat • rozvoj společenského i estetického vkusu Dítě a svět • poznávání jiných kultur • pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také	sebeovládání Estetické a tvůrčí aktivity Činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, odlišností (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým Společenské hry, společné aktivity nejrozumnějšího zaměření Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina, mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarády) Aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.) Přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i	samostatnost, vlastní názory a vyjadřovat je Zachytit a vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně, pomocí hudby Být citlivý ve vztahu k živým bytostem, přírodě a věcem Respektovat předem vyjasněná společenská pravidla Přirozeně bez zábran komunikovat s dospělými a dětmi Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, přijímat a uzavírat kompromisy Vnímat, co si druhý přeje a vycházet mu vstříc Přístupovat k druhým bez předsudků, s úctou a vážit si jejich práce Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, hodnotit svoje zážitky Zachycovat skutečnosti ze svého okolí, vyjadřovat představy pomocí výtvarných dovedností a technik, hudebně pohybových činností Mít povědomí o širším společenském, věcném,
--	---	--

poškozovat a ničit - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách - rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) Práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií Kladení otázek, diskuse o problémech, vyprávění, poslech, objevování	přírodním, kulturním a technickém prostředí Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které poškozovat Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
---	---	---

5.2.7 Zvířátka tu žijí s námi (Kdo tu žije - voda, země, vzduch, Kde to už znám, Život v lese)

Smysl tématu: tento blok je zaměřen na poznávání živé přírody. Děti se učí o svém okolí a o živočiších, kteří v něm žijí.

Cíl	Obsah	Výstup
Dítě a jeho tělo - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí - vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	Lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti Činnosti směřující k ochraně zdraví, pečování o sebe a okolí Zdravotně zaměřené činnosti	Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou Mít povědomí o ochraně zdraví a bezpečí, kde v případě potřeby hledat pomoc Zvládat sebeobsluhu a pracovní úkony
Dítě a psychika Jazyk a řeč - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy Přednes, recitace, dramatizace, zpěv Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů	Naučit s paměti krátké texty, říkanky, písničky, básničky Utvořit jednoduchý rým Poznat některá písmena a číslice Soustředěně poslouchat hudbu a četbu

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně- logickému (pojmovému), rozvoj paměti, pozornosti a fantazie - vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) - vytváření základů pro práci s informacemi Sebepojetí, city, vůle - rozvoj schopnosti sebeovládání - rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat - rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci Dítě a ten druhý - osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem - vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	Hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové) Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod. Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly) Hry na téma rodiny, přátelství apod. Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení Výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.) Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.) Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit, půjčit hračku, střídat se apod.	Naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně zapamatovat a vybavit si Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost Zaměřovat se na to, co je důležité (podstatné znaky, rysy, vlastnosti) Chápat číselné, matematické a prostorové pojmy Uvědomovat si samostatnost Být citlivý ve vztahu k přírodě, živým bytostem a věcem Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad Chápat, že osobní a osobnostní odlišnosti jsou přirozené Vnímat, co si dítě přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc, mít ohled na druhého, nabídnout mu pomoc apod.
--	--	---

Dítě a společnost • poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí • rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny • vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách Dítě a svět • seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává Využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek k seznamování dítěte s elementárními informacemi o naší republice Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.) Praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává	Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat pohodu a bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, lhostejnost) Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek s ohledem na druhé Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, chránit přírodu v okolí) Mít povědomí o významu životního prostředí, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě chová ovlivňuje vlastní zdraví i životní prostředí
---	---	--

5.2.8 Den Země (Velikonoce, Jak se starám o planetu, Vesmír)

Smysl tématu: tento blok je zaměřen na historii naší planety. Děti získávají povědomí o tom, jak chránit planetu a o postavení člověka ve vesmíru.

Cíl	Obsah	Výstup
Dítě a jeho tělo - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky - rozvoj a užívání všech smyslů - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	Manipulační činnosti s předměty, pomůckami a nástroji, náčiním a materiálem Smyslové a psychomotorické hry Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví osobního bezpečí a zdravých životních návyků	Umět zacházet s předměty denní potřeby, pomůckami, nástroji, grafickým materiálem Vědomě napodobit pohyb a sladit s rytmem a hudbou Neohrožovat zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
Dítě a psychika Jazyk a řeč - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	Samostatný slovní projev na určité téma Přednes, recitace, dramatizace, zpěv Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest	Správně vyslovovat, ovládat dech a tempo Učit se zpaměti krátké texty Utvořit jednoduchý rým
Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) - vytváření základů pro práci s informacemi	Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod. Hry nejružnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii	Vědomě využívat všech smyslů, pozorovat, všimát si nového, změněného Řešit problémy, myslet kreativně, předkládat nápady Chápat prostorové a časové pojmy Tvořivé činnosti konstruktivní, hudební a pohybové

Sebepojetí, city, vůle • poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě • rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit • rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání • získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci Dítě a ten druhý • osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních • ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými Dítě a společnost • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané • vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije • rozvoj společenského i estetického vkusu	Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu Estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další) Činnosti nejrůznějšího zaměření umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, rozhodování a sebehodnocení Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých Běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) Setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě	Prožívat radost ze zvládnutí poznatého Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, smutek, soucit, radost apod.) Prožívat a projevovat co cítí, odložit splnění svých přání, zklidnit se a ztlumit vztek Zachytit a vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně, pomocí hudby a tance Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, úkoly Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování a ponižování Utvořit si základní představu o pravidlech chování a chovat se podle nich doma, v mateřské škole i na veřejnosti Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem umělecká představení Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat se pomocí výtvarných technik a hudebně pohybových činností
---	--	---

Dítě a svět • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách • rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, společností, planetou Zemí	Ekologicky motivované aktivity (ekohry) Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí Kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)	Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, smysluplné a využitelné pro další učení a životní praxi Vnímat, že svět má svůj řád, je pestrý a různorodý (mít povědomí o planetě Zemi, vesmíru apod.) Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí, dbát o pořádek a čistotu Rozlišovat, které aktivity mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které poškozovat
---	---	--

5.2.9 Moje místo (Město a vesnice, Profese, Moje nejoblíbenější jídlo)

Smysl tématu: tento blok je zaměřen na poznávání místa, kde bydlíme a o způsobu života v okolí. Děti se učí o způsobech, možnostech, důležitosti a výsledcích pracovní činnosti.

Cíl	Obsah	Výstup
Dítě a jeho tělo • rozvoj fyzické i psychické zdatnosti • osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě • osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí • vytváření zdravých životních návyků a postojů	Činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním Konstruktivní a grafické činnosti Zdravotně zaměřené činnosti Činnosti směřující k prevenci úrazů	Umět zacházet s hračkami, předměty denní potřeby, pracovními pomůckami, hudebními nástroji Rozlišovat, co zdraví škodí a prospívá Mít povědomí o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

Dítě a psychika Jazyk a řeč - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) - vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) Sebepojetí, city, vůle - poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) - rozvoj schopnosti sebeovládání - rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání - získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	Samostatný slovní projev na určité téma Individuální a skupinová konverzace Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen Smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod. Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině Osvojení činností - vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem apod.) Cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolu a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.) Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte Činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu	Vyjadřovat samostatně myšlenky, nápady Sledovat řečníka a obsah Sledovat očima zleva doprava Poznat písmena a číslice Odhadovat podstatné znaky, vlastnosti, nacházet rozdíly a společné znaky a vzájemné souvislosti Poznat a pojmenovat většinu, co děti obklopuje Třídít předměty podle určitého pravidla, chápat číselnou řadu, osvojovat si základní číselné a písemné symboly Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky Zachytit a vyjádřit své prožitky slovně, hudebně a výtvarně Ovládat city v opakujících se známých i neznámých situacích Radost ze zvládnutého a poznatého
--	--	--

Dítě a ten druhý • osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem • posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) • rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. Společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření Aktivity podporující sbližování dětí	Respektovat potřeby jiného dítěte Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého Spolupracovat s ostatními Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, udržovat přátelství
Dítě a společnost • rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny • vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách • seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije • rozvoj společenského i estetického vkusu	Aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, s různými druhy zaměstnání, řemesel)	Vyjednávat s dětmi a dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (samostatně i s pomocí) Zacházet šetrně s pomůckami, knížkami, hračkami Uplatňovat návyky společenského chování ve styku s dospělými a dětmi (pozdravit, poprosit, požádat o pomoc) Dodržovat pravidla her a jiných činností
Dítě a svět • seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	Smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí Pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)	Zvládat běžné činnosti, požadavky a jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním a technickém prostředí Všímat si změn a dění v nejbližším okolí

5.2.10 Sluníčko nás hřeje (Sportujeme, Co jsme se tu naučili, Loučení se školou)

Smysl tématu: tento blok je zaměřen na uvědomění si, kam se děti během roku posunuly a co se naučily. Děti se učí o tom, jak o sebe a své okolí pečovat v létě.

Cíl	Obsah	Výstup
Dítě a jeho tělo - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky - rozvoj fyzické i psychické zdatnosti - osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	Zdravotně zaměřené činnosti Smyslové a psychomotorické hry Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti Činnosti směřující k prevenci úrazů, nemoci a nezdravých návyků	Mít povědomí o způsobu ochrany zdraví, zvládat překážky a užívat různé druhy náčiní Sladit pohyb se zpěvem Zvládat sebeobsluhu, osobní hygienu, postarat se o osobní věci
Dítě a psychika Jazyk a řeč - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	Poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů Vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie Přednes, recitace, dramatizace, zpěv	Porozumět slyšenému a zopakovat děj Sledovat a vyprávět příběh nebo pohádku Správné vyslovování, tempo a intonace
Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace - rozvoj a zpřesňování smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj představivosti a fantazie - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.) - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	Námětové hry a činnosti Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů	Vědomě využívat všech smyslů, pozorovat, všimnout si Nalézat nová řešení nebo alternativy ke starým Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno Vnímání, že je zajímavé dozvídat se nové věci a využívat zkušeností k učení
Sebepojetí, city, vůle		

• poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebevědomí, osobní spokojenosti) • získání relativní citové samostatnosti • rozvoj schopnosti sebeovládání • rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	Činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání Cvičení organizačních dovedností	Přijímat úspěch i neúspěch, vyrovnat se s ním a učit se hodnotit svoje osobní pokroky Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení Rozhodovat o svých činnostech
Dítě a ten druhý • osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem • posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.) • rozvoj kooperativních dovedností • ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	Aktivita podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.) Hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením	Vnímat, co si druhý přeje a vycházet mu vstříc, chovat se citlivě a s ohledem Bránit se projevům násilí druhého dítěte, ubližování, ponižování apod. Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými, v případě potřeby požádat druhého o pomoc
Dítě a společnost • poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí • rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané • vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	Aktivita přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích) Přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.) Aktivita přibližující dítěti pravidla vzájemného styku	Adaptovat se na život ve škole, zvládat požadavky plynoucí z prostředí a jeho proměn (vnímat pravidla, řídit se jimi, přizpůsobit se programu, spolupracovat), spoluvytvářet prostředí pohody Utvořit si představu o pravidlech chování a normách, co je v souladu a proti nim a podle této představy se chovat

Dítě a svět • vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, • o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách • poznávání jiných kultur • osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy • rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	Poučení o možných nebezpečných situacích, způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím	Dodržovat pravidla her, hrát fair Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se dítě může v okolí setkat, vědět, jak se chránit Všímat si změn a dění v nejbližším okolí Zvládat běžné činnosti, požadavky a praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně bezpečně doma i na veřejnosti
--	---	---

5.3 Doplnující program Seznamování s anglickým jazykem

Seznamování se s anglickým jazykem probíhá v tzv. anglických dnech či mimořádně zařazených anglických blocích. Tematické okruhy se prolínají s tematickými okruhy v českém jazyce. Jsou pravidelně zařazovány do týdenního programu, doplňují tematické části, navazují na ně.

Tematické okruhy a plán doplňující činnosti Seznamování se se základy anglického jazyka:

Noví kamarádi

- Seznámení s pozdravy Hello, Goodbye, Hi apod.
- Pravidla slušného chování, seznámení se slovy Please, Thank you, What is your name apod.
- Předměty ve třídě – seznámení se slovíčky Table, Chair, Window apod.
- Seznamovací hry – Morning greetings

Lístky podzimu

- Seznámení se s barvami
- Seznámení se s pojmenováním druhů ovoce a zeleniny
- Práce s obrázky

Listujeme knížkou (Roční období, Dopravní prostředky)

- Seznámení se s ročními obdobími
- Seznámení se s dopravními prostředky - Car, Bus, Plane apod.

Zimní svátky (Zimní svátky, Rodina)

- Seznámení se se slovíčky pro rodinu
- Seznámení se s výrazy vztahující se k zimě Snow, Ice, Cold apod.
- Práce s obrázky

Venku mrzne (Části těla, Číslo)

- Seznámení s čísly od 0-100
- Seznámení se s popisem těla
- Písnička "Head and shoulders"

Objevujeme svět (Evropa, Asie, Afrika, Amerika, Austrálie, Antarktida)

- Seznámení s názvy světadílů
- Procvičování barev a čísel
- Kde se mluví anglicky – glóbus, mapa

Zvířátka tu žijí s námi (Zvířata, Prostředí, kde zvířata žijí)

- Seznámení s zvířaty
- Seznámení se s přírodou okolo nás – Tree, Grass, Pond apod.

Den Země (Velikonoce, Ekologie)

- Seznámení se s Velikonocemi
- Seznámení se se slovíčky pro materiál – Glass, Paper, Plastic, Wood apod.

Jaro nás zve ven (Povolání, Jídlo)

- Seznámení se profesemi – Teacher, Police, Fireman, Doctor apod.
- Seznámení se se slovíčky pro potraviny
- Výtvarná tvorba

Sluníčko nás hřeje (Sporty, Loučení se školou)

- Seznámení se se slovíčky pro sport – Football, Hockey, Tennis, Playground apod.
- Opakování barev, čísel, potravin, zvířat

U všech tematických okruhů, dle aktuálních možností a skupiny dětí

- Hry, říkanky, dramatizace, písničky

6 Evaluace předškolního vzdělávání a pedagogická diagnostika

Evaluace je proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích oblastí, situací a podmínek vzdělávání, realizovaný uvnitř naší mateřské školy. Na základě zjištěných poznatků navrhujeme a provádíme úpravy.

Cílem evaluace je zjistit, zda škola plní své úkoly a funkce podle vzdělávacího programu školy, respektive podle RVP PV. Nejdůležitějším kritériem je to, že se děti cítí ve škole bezpečně a šťastně, že jsou jejich rodiče s fungováním školy spokojeni a že pedagogičtí pracovníci školy mají radost ze své práce.

Pedagogická diagnostika

Výsledky a pokroky vzdělávání jednotlivých dětí zaznamenávají učitelky do „záznamových listů“ zpravidla tři krát v průběhu školního roku (září/říjen, leden/únor, květen/červen).

V zařízeních pracujících podle metody M. Montessori je každodenní pozorování dětí a jejich činností nezbytnou a neoddelitelnou součástí programu. Tato systematická pozorování učitelkám umožňují zjištění aktuálního zájmu jednotlivých dětí a jejich předpokladů pro další rozvoj jejich individuálních schopností a dovedností. Výsledky a pokroky vzdělávání jednotlivých dětí zaznamenávají učitelky do „záznamových listů“ zpravidla třikrát v průběhu školního roku – dle potřeby lze však častěji. Na základě těchto zjištění plánují individuální vzdělávací nabídku. U dětí, u kterých se vyskytly nějaké obtíže, učitelky hovoří s rodiči a případně doporučí rodičům návštěvu školského poradenského zařízení (PPP, SPC). Součástí pedagogické diagnostiky jsou také portfolia dětí (výsledky prací - výkresy, plošné výrobky; pracovní listy, diagnostická kresba postavy apod.). Hodnotící dokumenty jsou důvěrné, jsou zajištěny tak, aby se nedostaly do nepovolaných rukou, či nebyly zneužity v neprospěch dítěte.

OBLASTI	KRITÉRIA EVALUACE	NÁSTROJE EVALUACE		ČASOVÝ PLÁN	ZODPOVĚDNOST
		FORMY	METODY		
NAPLŇOVÁNÍ CÍLŮ PROGRAMU	Zjistit soulad cílů stanovených v ŠVP s výchovně-vzdělávacím procesem	Pozorování ve třídách, případně rozhovory s dětmi a rodiči	Hospitace ředitelky ve třídách	2x ročně	Ředitelka
	Zjistit soulad ŠVP s plány tříd	Analýza třídní dokumentace	Kontrola třídní dokumentace (třídní knihy, čtvrtletní plány)	2x ročně	Ředitelka, zástupce
	Zjistit soulad záměrů ŠVP a dílčích projektů	Hodnocení projektu v tříměsíčním cyklu tematického plánu	Kontrola po skončení tématu	Nahodile	Ředitelka, zástupce
KVALITA PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ	Zhodnocení materiálních podmínek	Inventura pomůcek a materiálů, objednávka	Rozhovory s učitelkami, Vyhotovení inventáře a návrh objednávky na další školní rok	Průběžně Do konce dubna	Pedagogický sbor, ředitelka školy ve spolupráci se zřizovatelem
	Zhodnocení organizačních podmínek	Hodnocení podmínek	Zpětná vazba na pedagogicko-provozních poradách	Dle plánu PR	Ředitelka
	Zhodnocení personálních podmínek	Hodnocení podmínek	Rozhovory se zaměstnanci	Pololetně	Ředitelka školy ve spolupráci se zřizovatelem
ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ A REALIZACE OBSAHU VZDĚLÁVÁNÍ	Uplatňování principů M. Montessori	Pozorování ve třídách, spolupráce s odborníky	Hospitace ředitelky a odborníků, konzultace s odborníky, účast na přednáškách a workshopech v rámci DVPP	Dle potřeby	Ředitelka a pedagogický sbor

	Složení třídy, vývojové fáze dětí	Zpráva, monitorování kritérií hodnocení	Pozorování, rozhovor, diagnostika	Začátek školního roku a dle potřeby	Pedagogický sbor
	Kvalita komunikace učitelek s dětmi a rodiči	Zpětná vazba od rodičů a dětí	Rozhovory s rodiči a dětmi	Průběžně a během schůzek s rodiči	Ředitelka ve spolupráci se zřizovatelem
PRÁCE PEDAGOGŮ	Hodnocení učitelů	Kritéria hodnocení učitelů	Hospitace, rozhovor	Pololetně	Ředitelka
	Sebereflexe	Formulář	Analýza vyplněného formuláře, rozhovor	Ročně	Učitelky, ředitelka
VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ	Vývoj jednotlivých dětí v oblastech vzdělávání	Portfolia dětí, hodnocení učitelek	Pozorování, výsledky činností	Průběžně	Učitelky
	Zhodnocení výsledků vzdělávacího procesu	Zpětná vazba od rodičů, učitelek	Pozorování, rozhovory	Průběžně	Ředitelka